

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5375/23
29.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, др Драгице Попеску и Светлане Павић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драган Драгићевић, адвокат из Уба, ул. Краља Петра I Ослободиоца бр. 52, против тужених ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ... и ДД из ..., чији је заједнички пуномоћник Ђорђе Симић, адвокат из Београда, ул. Книћанинова бр. 3, ради утврђења, одлучујући о жалби тужиле изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П бр. 7843/21 од 25.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 29.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П бр. 7843/21 од 25.05.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован, тужбени захтев тужиле, којим је тражила да се утврди да је ништав уговор о поклону закључен између тужиле, као поклонодавца и сада пок. ЂЂ, као поклонопримца, који уговор је оверен код јавног бележника ... дана 14.11.2016. године под ОПУ бр. 1434-2016. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован, предлог тужиле за одређивање привремене мере којом би се туженима забранило да до правносажног окончања овог спора отуђе или оптерете стан бр. ..., површине 37 м², у ул. ... бр. ..., на кат.парцели ... КО Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженима накнади трошкове парничног поступка у износу од 127.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, у року од 15 дана, под претњом извршења.

Против наведене пресуде, тужила је благовремено изјавила жалбу, побијајући је

у целости, из свих законом прописаних разлога.

Апелациони суд у Београду је испитао побијану пресуду, у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11 са свим изменама и допунама) и нашао да жалба тужиле није основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, ни друге повреде поступка које би биле од битног утицаја на правилност или законитост побијане пресуде. Стога су неосновани жалбени наводи тужиле да је у поступку пред првостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, имајући у виду да је изрека ожалбене пресуде јасна и у складу са изнетим разлозима, те да су разлози о битним чињеницама у сагласности са садржином исправа и утврђеним чињеничним стањем.

Према утврђеном чињеничном стању произилази да је тужилца као поклонопримац, са својом сада покојном ћерком ЂЂ, дана 14.11.2016. године закључила уговор о поклону, оверен дана 14.11.2016. године код јавног бележника ... под ОПУ : 1434-2016, који је за предмет имао поклон стана бр. ..., површине 37 м², у ул. ... бр. ..., у ..., с тим да је у корист тужиле установљено право доживотног плодуживања на предметном стану. У уговору је констатовано да је АА уговором о поклону овереним код Општинског суда у Убу дана 13.12.2006. године Ов бр. 3833/06 свом сину ЕЕ поклонила породичну кућу, помоћну зграду и кат. Парцелу ... површине 7 ари у КО ... У клаузули о потврђивању исправе сачињеној од стране јавног бележника ... констатовано је да су странке пре потписивања у његовом присуству изјавиле да су поучене о садржини и правним последицама правног посла и да су разумеле поуке и упозорења јавног бележника, те да садржина те исправе одговара у потпуности њиховој вољи. У оставинском поступку иза пок. ЂЂ за наследнике су оглашени тужена ББ, ћерка покојне и ДД, супруг пок. ЂЂ, а на основу споразума о деоби заоставштине тужена ББ је у целости наследила предметни стан бр. ..., површине 37 м², у ул. ... бр. ..., у ... Сада пок. ЂЂ је све до своје смрти пазила и водила бригу о тужилци, а када се разболела бригу о тужилци је једно време преузела њена унука тужена ВВ, све док се тужилца није преселила код сина у ... Породични односи између тужиле и пок. ЂЂ и њене породице су били блиски, до смрти пок. ЂЂ, односно све до септембра 2021. године, када је тужилцин син ЕЕ позвао тужену ББ са предлогом да пониште предметни уговор о поклону или да поделе стан који је предмет уговора, након чега је запретио тужбом, те су након тог разговора сви тужени прекинули контакт са тужилцом и са њеним сином ЕЕ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредби чл. 51 и 52 Закона о облигационим односима, одбио тужбени захтев тужиле налазећи да је код тужиле у тренутку закључења уговора постојала намера да учини поклон, да је њена побуда за закључење уговора била да се ћерка о њој брине, што је ова и чинила све док се и сама није разболела 2021. године, те да је тужилца тек 5 година након закључења уговора показала кајање што је исти закључила сматрајући да пола стана треба да припадне њеном сину који се сада брине о њој. Код таквог стања

ствари, првостепени суд је пазећи по службеној дужности на ништавост уговора у смислу одредбе чл. 109 ЗОО, нашао да ниједна од изведених доказа не упућује на постојање неког од законом предвиђених узрока ништавости уговора, због чега је одбио тужбени захтев као неоснован. Такође, првостепени суд је нашао да је основан и истакнути приговор недостатка пасивне легитимације на страни тужених ВВ, ГГ и ДД, а код чињенице да је за наследника дела заоставштине пок. ЋЋ, коју чини ванкњижно право власништва на стану бр. ... у ул. ... бр. ..., који је био предмет оспореног уговора о поклону, оглашена тужена ББ.

По налажењу овог суда, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право, те донео закониту одлуку, а разлоге које је дао за своју одлуку у свему као потпуне и јасне прихвата и овај суд.

Наиме, правилно је првостепени суд нашао да у конкретном случају нису доказани основи за утврђење ништавости уговора о поклону, закљученог између тужиље као поклонодавца и пок. ЋЋ, као поклонопримца. Како уговор о поклону није регулисан нормама позитивног законодавства, на њега се примењују правна правила из параграфа 561 до 568 и 937 Српског грађанског законика, сходно Закону о неважности правних прописа донетих пре 06. априла 1941. године и за време непријатељске окупације. Код уговора о поклону поклонодавац даје или обећава поклонопримцу добровољно неку имовинску вредност, а поклонопримац то прима или прихвата. Између поклонодавца и поклонопримца постоји сагласност о предмету поклона и воља да се он учини, односно прими. Поклон треба да буде резултат добровољног и слободног опредељења поклонодавца. Ради се о добротном уговору, без накнаде. Намера дарожљивости - воља да се поклон учини представља битан елемент уговора о поклону а побуда за закључење уговора улази у сам основ уговора. Према члану 52. Закона о облигационим односима ако основ не постоји или је недопуштен, уговор је ништав, а према члану 53. истог закона побуде из којих је уговор закључен не утичу на његову пуноважност, али ако је недопуштена побуда битно утицала на одлуку једног уговарача да закључи уговор и ако је то други уговарач знао или морао знати, уговор ће бити без дејства. Уговор без накнаде нема правно дејство и када други уговарач није знао да је недопуштена побуда битно утицала на одлуку његовог сауговарача.

У конкретном случају, током поступка није утврђено да је предметни уговор о поклону ништав у смислу одредби чл. 51 и 52 Закона о облигационим односима, на које основе се тужиља позивала, будући да је током поступка утврђено да је приликом закључења предметног уговора о поклону код тужиље постојала намера да учини поклон, да је њена побуда за закључење уговора била да се ћерка о њој брине, што је ова и чинила све док се и сама није разболела 2021. године, те да је тужиља тек 5 година након закључења уговора показала кајање што је исти закључила сматрајући да пола стана треба да припадне њеном сину који се сада брине о њој. Такође све утврђене околности потврђују постојање намере дарожљивости и захвалности за дотадашњу пажњу и помоћ, као побуде за закључење уговора. Све до смрти тужиљине ћерке, 2021. године односи између парничних странака су били добри и тужиља ни на који начин није показивала да је незадовољна закљученим уговором о поклону, нити је за живота ћерке истицала разлоге ни за ништавост ни за опозив уговора.

Неосновано се жалбом тужиље истиче да разлози које се односе на побуду тужиље за закључење уговора о поклону противуречни изреци пресуде, као и да је суд погрешно применио материјално право, јер побуда да се обезбеди брига и старање о тужиљи значи да није било намере дарежљивости, те да уговор нема овај битан елемент услед чега је апсолутно ништав. Наиме, код уговора о поклону мора постојати *animus donandi* тако да поклонодавац не поступа због очекиване накнаде коју очекује, него из неких других мотива хоће да увећа имовину поклонопримца. Такав мотив може да буде и нека захвалност. У конкретном случају, тужиљина пок. ћерка се старала и бринула о тужиљи и пре закључења спорног уговора, а тако је наставила и након закључења уговора о поклону. Одлука поклонодавца да учини поклон може бити заснована на различитим побудама, а у овој животној ситуацији чак и да је побуда била примање издржавања од пок. ћерке нису испуњени услови за ништавост поклона. У складу са чланом 52. ЗОО, да тужиљина пок.ћерка није помагала издржавање тужиље то би био разлог за ништавост поклона јер би значило да није остварена побуда, па самим тим и основ учињеног поклона не постоји. Међутим, правилно је утврђено да је пок. ЋЋ доприносила издржавању тужиље, да је торадила и пре закључења спорног уговора, а наставила је да помаже и стара се о тужиљу и после закључења уговора о поклону, а односи између њих су остали непромењени све до смрти пок. ЋЋ, што је и сама тужиља потврдила у свом исказу, те предметни поклон није ништав у смислу члана 52. ЗОО. Надаље, у складу са чланом 53. ставом 3. ЗОО, правно релевантна побуда код уговора без накнаде је само недопуштена побуда која је битно утицала на одлуку поклонодавца и која чини да је поклон учињен из недопуштене побуде без дејства. Побуда из које је тужиља поклонила својој ћерци спорну непокретност није недопуштена побуда.

Стога је правилно првостепени суд оценио у својој одлуци да је тужиљина побуда за закључење уговора била лични осећај захвалности тужиље према својој ћерци за пружену бригу и пажњу у одређеним тешким тренуцима живота. Намера дарежљивости као битан елемент уговора о поклону, у моменту закључења уговора јесте постојала на страни тужиље која је закључење уговора и иницирала и као пословно способно лице располагала својом имовином у корист правног претходника тужених, а у прилог постојању намере дарежљивости свакако иде и чињеница да је тужиља тек 5 година након закључења уговора, односно тек након смрти своје покојне ћерке, показала кајање због закључења предметног уговора.

С тим у вези неосновани су и жалбени наводи да предметни уговор представља привидан правни посао, и да је као такав апсолутно ништав, јер је резултат притиска и попуштања тужиље да закључи уговор о поклону док је њена стварна намера била закључење уговора о доживотном издржавању. Ово стога што из текста уговора не произилази постојање такве намере уговорних страна, јер спорни уговор о поклону не садржи нити једну уговорну одредбу по којој се поклонопримац обавезује на издржавање поклонодавца, или да изврши неку чинидбу у корист поклонодавца или трећег лица, у ком случају би се евентуално могло говорити о постојању Уговора о поклону са налогом. У конкретном случају, тужиља и њена пок. ћерка нису изричито уговорили налог издржавања у корист тужиље, што произилази из садржине самог уговора, већ само право доживотног плодуживања на предметном стану у корист тужиље, нити је тужиља пружила друге доказе да је постигнут споразум о издржавању

између ње и њене пок. ћерке, те су супротни жалбени наводи неосновани. Чињеница да је тужена бринула о тужилји тако што је доприносила њеном издржавању и одржавала редован контакт са њом је последица њене личне одлуке, односно осећаја моралне дужности, а не обавезе из налога, јер такав налог није изричито установљен, нити пак уговореног издржавања. Осим тога, ако је у конкретном случају и постојало извесно очекивање поклонодавца, у вези са издржавањем, те с тим у вези и обавеза поклонопримца, то предметни уговор не чини ништавим, с обзиром да из свих утврђених околности конкретног случаја произилази да је намера дарежљивости била доминантна.

Како се ни осталим жалбеним наводима тужилје не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, то је овај суд применом одредбе члана 390 ЗПП, одлучио као у изреци.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка, с обзиром да је наведена одлука донета правилном применом одредаба из члана 153, 154 и 163 ЗПП, те правилном применом Адвокатске тарифе.

Одлука као у ставу другом изреке донета је у смислу одредбе члана 165 ЗПП, имајући у виду да је жалба тужилје оцењена као неоснована.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић